

Дисципліна з підготовки доктора філософії:

**НАПИСАННЯ, ФІНАНСУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ НАУКОВИМИ ПРОЕКТАМИ,
РЕЄСТРАЦІЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**

Спеціальність	«Медицина», «Стоматологія», «Педіатрія», «Громадське здоров'я», «Біологія»
Освітньо-наукова програма	«Медицина», 2022, «Стоматологія», 2022, «Педіатрія», 2022, «Громадське здоров'я», 2022, «Біологія», 2022
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Навчальний рік	2022-2023
Статус дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	Обов'язкова, цикл загальної підготовки
Мова викладання	українська, англійська
Загальне навантаження	1,5 кредити ЄКТС
Курс / семестр	II курс / 4 семестр
Укладач (і)	д.мед.н., проф. І.В. Сергета, к.мед.н., доц. Р.В. Харковенко, к.мед.н., доц. Н.В. Стоян
Викладач (і), гостьові лектори	д.мед.н, проф. І.В.Сергета, к.мед.н., доц. Р.В. Харковенко, к.мед.н., доц. О.Ю. Браткова к.мед.н., доц. Л.М. Ваколюк, к.мед.н., доц. Т.В. Шевчук, к.мед.н., доц. Н.В. Стоян, к.мед.н., доц. О.Б. Дударенко
Місце проведення, контакти	Кафедра загальної гігієни та екології Адреса: 21028, м. Вінниця, вул. Стуса, 2 (2 навчальний корпус), +380432672954 hygiene@vnmu.edu.ua

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

АНОТАЦІЯ

Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення (Закон України «Про вищу освіту», 2014). Програма є частиною освітньої програми підготовки докторів філософії в рамках професійної спеціалізації, і розрахована на 1,5 кредитів, які засвоюються протягом 1 року.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни «Написання, фінансування та управління науковими проектами, реєстрація прав інтелектуальної власності» є ґрунтовне вивчення аспірантами та іншими категоріями осіб, які навчаються, теоретико-методологічних основ

наукового дослідження, оволодіння комплексною методикою самостійного наукового дослідження в галузі медичних наук, оволодіння методикою написання та управління науковими проектами, навичками залучення джерел фінансування наукових проектів, підготовки проектних пропозицій, формування міждисциплінарних проектних команд, здійснення ефективного проектного менеджменту та сприяння академічній мобільності науковців.

Основними завданнями навчальної дисципліни є ознайомлення аспірантів та інших категорій осіб, які навчаються, з теоретико-методологічними засадами сучасної медичної науки, її понятійно-термінологічним апаратом, особливостями процесу наукового пізнання, основними методами та засобами наукового дослідження з комплексу проблем теоретичної, клінічної та профілактичної медицини, вимогами до оприлюднення, оформлення та апробації результатів наукового дослідження, формування умінь і навичок проведення самостійного наукового дослідження, відпрацювання умінь і навичок щодо складання програми дослідження, підбору інформаційних джерел, вибору методики і методів досліджень, аналізу та узагальнення результатів, оформлення матеріалів дослідження, публікації та апробації основних положень самостійної науково-дослідної роботи, закріплення набутих знань, умінь і навичок щодо методики дослідження, написання наукових статей та дисертаційних робіт, оформлення наукових впроваджень, оволодіння методикою написання та управління науковими проектами, навичками залучення джерел фінансування наукових проектів, підготовки проектних пропозицій, формування міждисциплінарних проектних команд, здійснення ефективного проектного менеджменту та сприяння академічній мобільності науковців. тощо.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

RN1 Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівню, самореалізації

RN2 Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій

RN3 Виявляти невирішені проблеми у предметній області, формулювати питання та визначати шляхи їх рішення

RN4 Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження

RN5 Розробляти дизайн та план наукового дослідження

RN6 Виконувати оригінальне наукове дослідження

RN7 Пояснювати принципи, специфічність та чутливість методів дослідження, інформативність обраних показників

RN8 Володіти, вдосконалювати та впроваджувати нові методи дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності

RN9 Аналізувати результати наукових досліджень, використовувати методи статистичного дослідження

RN10 Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільство

RN11 Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій

RN12 Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері

RN15 Організовувати роботу колективу (студентів, колег, міждисциплінарної команди)

RN16 Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами

RN17 Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

3. РОЗПОДІЛ ЗА ВИДАМИ ЗАНЯТЬ ТА ГОДИНАМИ НАВЧАННЯ

Вид занять	Години
Лекції	20
Практичні заняття	2
Семінар	8

Самостійна роботи	15
Всього	45

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назви змістових модулів і тем
1.	Наука як система знань та сфера людської діяльності.
2.	Методологічні основи наукового пізнання та творчості.
3.	Інформаційне забезпечення науково-дослідного процесу.
4.	Організація та проведення наукових досліджень. Організаційна стадія науково-дослідного процесу.
5.	Організація та проведення наукових досліджень. Дослідна стадія науково-дослідного процесу.
6.	Організація та проведення наукових досліджень. Завершальна стадія науково-дослідного процесу.
7.	Основи проектного менеджменту.
8.	Державне регулювання у сфері наукової та науково-технічної діяльності. Фінансове забезпечення наукової і науково-технічної діяльності.
9.	Академічна мобільність. Інтернаціоналізація наукових досліджень. Написання наукового проекту.
10.	Система інтелектуальної власності.
11.	Захист прав інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права.
12.	Право на одержання патенту, право авторства. Реалізація патентних прав. Передача прав на використання винаходу. Види ліцензій. Секрети виробництва (ноу-хау).

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання: лекція, пояснення, бесіда, організація дослідження, розповідь, ілюстрація, спостереження, лабораторно-дослідні роботи, навчальна дискусія, суперечка, обговорення будь-якого питання навчального матеріалу, пізнавальні ігри шляхом моделювання життєвих ситуацій, що викликають інтерес до навчальних предметів, створення ситуації інтересу в процесі викладання навчального матеріалу, створення ситуації новизни навчального матеріалу, опора на життєвий досвід.

6. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ - диференційований залік

ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Усний контроль: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване; письмовий контроль; програмований контроль.

7. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю успішності навчання (для диференційованого заліку): оцінка з дисципліни здобувача складається з суми балів поточного контролю та балів, отриманих за іспит/ залікове заняття.

Форма поточного контролю успішності навчання (для диференційованого заліку): сума балів поточного контролю визначається на основі оцінок поточної навчальної діяльності здобувача із всіх тем за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно)

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи аспірантів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при проведенні диференційованого заліку.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання кожної теми (для диференційованого заліку):

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Оцінювання самостійної роботи (для диференційованого заліку).

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при проведенні іспиту/диференційованого заліку.

Критерії оцінювання під час проведення диференційованого залікового заняття:

Оцінка "відмінно" (80-71) виставляється у випадку, коли здобувач під час співбесіди та виконання отриманого завдання відповів на всі поставлені (екзаменаторами в разі іспиту) запитання з дисципліни у повному обсязі, може проілюструвати відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих несуттєвих неточностей.

Оцінка "добре" (70-61) виставляється за умови, коли здобувач під час співбесіди та виконання отриманого завдання добре відповідає і добре розуміє всі поставлені (екзаменаторами) запитання з дисципліни, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих допущених помилок.

Оцінка "задовільно" (60-50) ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту поставлених (екзаменаторами) під час співбесіди запитань, виконав отримане завдання і продемонстрував задовільний рівень розуміння та вмінь. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням кількості допущених помилок.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для екзамену/диференційованого заліку)
180-200	A	відмінно
170-179,9	B	добре
160-169,9	C	
141-159,9	D	задовільно
122-140,99	E	
	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), плани практичних (семінарських) занять, самостійної роботи, питання, методичні вказівки, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів)

10. ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ВНМУ ім. М.І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobro.PDF).

Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім.М.І.Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи)). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра загальної гігієни та екології / Аспіранту або <https://www.vnmu.edu.ua/> загальної гігієни та екології / Новини).

Відпрацювання пропущених аудиторних занять, повторне проходження контрольних заходів, а також процедури оскарження результатів проведення контрольних заходів здійснюються згідно «Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf)

11. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

1. Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <http://vnmu.edu.ua/кафедра-загальної-гігієни-та-екології>

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України про “Вищу освіту”.
2. Закон України “Про наукову та науково-технічну діяльність”.
3. Постанова КМУ № 579 від 12.08.15 року «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність».
4. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система: довідник користувача / пер. З англ.; за ред. Ю. М. Рашкевича, Ж. В. Таланової. – Львів: видавництво Львівської політехніки, 2015.– 106с.
5. Communication from the commission to the european parliament, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions
6. Архангельский С. И. Учебный процесс в высшей школе, его закономерные основы и методы. – М.: Высш. шк, 1980. – 368 с.
7. Белуха М. Т. Методология научных исследований: Підручник. – К.: АБУ, 2002. – 480 с.
8. Белуха Н. Т. Основы научных исследований в экономике: – К.: Выща школа, 1985. – 215 с.
9. Белуха Н. Т. Практикум по основам научных исследований. – К.: Киев. торг.-экон. Ин-т., 1980. – 82 с.
10. Білуха М. Т. Методология научных исследований: Підручник. – К.: АБУ, 2006. – 520 с. 271 с.
11. Білуха М. Т. Основы научных исследований: Підручник. – К.: Вища школа, 1997. –
12. Грищенко І. М., Григоренко О. М., Борисенко В. О. Основы научных исследований. – К.: Київ. нац. торг.-екон. Ун-т, 2001. – 186 с.
13. Грушко І. М., Сиденко В. М. Основы научных исследований. – Харьков: Изд- во Харьков. Ун-та, 1983. – 200 с.

14. Економічна статистика: Навч. посіб. / О.І. Кулинич / М-во освіти і науки. – Хмельницький: Поділля, 2000. – 286 с.
15. Захожай А. Б. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник для ВНЗ. – К.: МАУП, 2005. – 176 с.
16. Філіпченко А. Ф. Методологія економічних досліджень: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. – К.: ІНВ КНУ ім. Т. Шевченка, 2005. – 195 с.
17. Інтелектуальна власність: словник-довідник / За заг. ред. О. Д. Святоцького. – У 2-х т.: Том 1. Авторське право і суміжні права / За ред. О. Д. Святоцького, В. С. Дроб'язка – К.: Видавничий дім “Ін Юре”, 2000. – 356 с.
18. Промисловувласність / За ред. О. Д. Святоцького, В. Л. Петрова – К.:Видавничий дім “Ін Юре”, 2000. – 272 с.
19. Жаров В.О. Захист прав інтелектуальної власності в Україні: Навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: ЗАТ “Інститут інтелектуальної власності”, 2002. – 188 с.
20. Цыбулев П. Н., Денисюк В. А. Оценка интеллектуальной собственности:– К.: УкрИНТЭИ – 2002. – 216 с.
21. Кобилянський Л. С. Управління проектами: Навч. посібник . –: МАУП, 2002 .– 200 с.
22. Мазур І. І., Шапіро В. Д. Управління проектами. – Вища школа, 2001.
23. Пінто Д. К. Управління проектами / Переклад з англ. Під редакцією В. Н. Фунтова – СПб.:Петербург, 2004. – 464с.
24. Horizon 2020 – The framework programme for research and innovation (brussels, xxx com(2011) 808/3)
25. Proposal for a regulation of the european parliament and of the council establishing horizon 2020 – The framework programme for research and innovation (2014- 2020) (Brussels, xxx, com(2011) 809/3)
26. Економічне стимулювання науково-технічного прогресу в умовах трансформації економіки до ринку / О.Д. Рябченко // Вісн. Укр. акад. банк, справи, 2001. – № 1. – С. 9–11.
26. Капица П.Л. Эксперимент, теория, практика. – М.: Наука, 1977. – 420 с.
27. Костюков В.Н. Методологія наукового дослідження. – К.: Вища школа, 1976. – 215 с.
28. Лудченко А.А., Лудченко Я.А., Примак Г.А. Основы научных исследований. – К.: Знання, 2001. – 113 с.
29. Основы научных исследований: Учебник для техн. вузов / В.И. Кругов, И.М. Грушко, В.В. Попов и др. / Под ред. В.И. Крутова, В.В. Попова. – М.: Высш. школа, 1989. – 306 с.
30. Пижурин А.А. Основы научных исследований. – М.: Высш. школа, 1999. – 178 с.
31. Попов В.Н. Основы научных исследований. – К.: Выща школа, 1982. – 200 с.
32. Попов В.Н., Бланк И.А., Иваницкий В.И. Основы научных исследований. – К.: Высш. школа, 1982. – 200 с.
33. Рохтваргер А.Е., Шевяков А.Ю. Математическое планирование научно-технических исследований. – М.: Наука, 1975. – 440 с.
34. Рузавин Г.И. Методы научного исследования. – М.: Мысль, 1975. – 237 с.
35. Сидоренко В. К., Дмитренко П.В. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. для вищ. пед. закл. освіти. – К. : РННЦ “ДІНІТ”, 2000. – 260 с.
36. Синергетичні принципи освіти та науки / О.В. Чалий / АПН України. Нац. мед. Ун-т ім. О.О.Богомольця. – К.: Знання, 2000. – 253 с.
37. Сучасні уявлення про наукову продукцію, науково-метричні методи її оцінки, шляхи покращання її семантичних ознак: Матеріали наук.-практ. конф., м. Київ, трав. 2001 р. / Укр. центр наук. мед. інформації та патент.-ліценз. роботи (Укрмедпатентінформ) / Ред. А.Р. Уваренко. – К.:Знання, 2001. – 116 с.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

2. Сайт кафедри: <http://vnmu.edu.ua/кафедра-загальної-гігієни-та-екології>
3. <http://moz.gov.ua>

4. <http://health.gov.ua/>
5. European Commission –Directorate General Education & Culture (DG EAC)
6. <http://ec.europa.eu/erasmus-plus>
7. European Commission –Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA)
8. http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php
9. National Agencies
10. <http://ec.europa.eu/erasmus-plus/na>
11. <https://webgate.ec.europa.eu/cas/eim/external/register.cgi>
12. <http://ec.europa.eu/education/participants/portal/desktop/en/organisations/register.html>
13. <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:298:0001:0096:en.pdf>
14. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators
15. <http://epp.eurostat.ec.europa>
16. <http://www.uis.unesco.org/Pages/default.aspx>
17. http://ec.europa.eu/education/tools/docs/ects-guide_en.pdf
18. <https://europass.cedefop.europa.eu/en/home> European Charter for Researchers and Code of Conduct for the Recruitment of Researchers” (“Charter & Code”)
19. <http://ec.europa.eu/euraxess/index.cfm/rights/europeanCharter>

Силабус з дисципліни «Написання, фінансування та управління науковими проектами, реєстрація прав інтелектуальної власності» обговорено та затверджено на засіданні кафедри загальної гігієни та екології (протокол № 14 , від « 25 » квітня 2022 року

Відповідальний за курс

д.мед.н., проф. І. В. Сергета